

NIEKOĽKO POZNATKOV Z PRÍPRAVY TERITORIÁLNYCH ORGÁNOV

Vo svojom článku chcem rozobrať niekoľko poznatkov z prípravy teritoriálnych orgánov a ukázať i na možný spôsob spracovania „časového a metodického plánu prevedenia teritoriálneho štábného nácviku“.

Už niekoľko rokov sa zaoberáme teritoriálnou problematikou u nášho veliteľstva. Previedli sme celý rad zamestnaní riadených MNO i našim okruhom v rámci štábu i s podriadenými štábmi.

Je treba povedať, že teritoriálna problematika je veľmi široká a preto i náročná pre riešenie jednotlivých úloh.

Príprava teritoriálnych orgánov musí byť zameraná na zvládnutie komplexných otázok obrany a ochrany teritória.

Teritoriálny štábný nácvik s ministerstvami a rezortami SSR v minulom roku ukázal ako je treba obdobné zamestnania prevádzať. Pri rozohre jednotlivých situácií bolo nutné zabezpečiť maximálnu súčinnosť. Zamestnanie bolo veľmi poučné a náročné, pretože na praktických úlohách boli riešené jednotlivé problémy a usmernené po stránke obsahovej i časovej. Jednotlivé ministerstvá i rezorty vysoko cenili, že Odbor obrany a bezpečnosti pri vláde SSR v súčinnosti s VVO takéto zamestnanie previedol. Obdobne i vedúci odboru Obrany a bezpečnosti sa presvedčil, že je nutné už v mieri pripravovať všetky ministerstvá a rezorty pre spoločný cieľ = zabezpečenie obrany a ochrany teritória.

Tiež vojnové hry na krajskom stupni boli veľkým prínosom, najmä preto, že v SSR boli jednotlivé kraje znovu vytvorené a krajský aparát je celý nový.

Vojnové hry boli dobrou prípravou pre plnenie jednotlivých úloh pre zabezpečenie brannej pohotovosti štábu. Ozbrojené zložky a jednotlivé odbory si pri tomto zamestnaní utvrdili kompetenciu i systém spracovania jednotlivých plánov i dokumentov, ktoré bude nutné realizovať v dobe ohrozenia štátu, i pri vedení vojny. Veľký klad bol i v tom, že jednotliví funkcionári sa osobne poznali, čo sa kladne odrazilo i pri zabezpečovaní úloh pri cvičení „ŠTÍT-72“.

Na základe týchto poznatkov chceme i ďalej pokračovať v príprave teritoriálnych štábov i orgánov. V tomto roku budú prevedené vojnové hry na krajskom a okresnom stupni s praktickou činnosťou. Tu chceme získať ďalšie poznatky z riešenia úloh obrany a ochrany teritoria ako na krajskom stupni, tak i na okresnom.

Chceme hlavne preveriť, ako sú jednotlivé opatrenia zakotvené v plánoch a ako jednotliví vykonávatelia i riadiace orgány ovládajú svoje povinnosti a sú schopní plniť úlohy. Ďalej pôjde o zladenie celkovej činnosti z hľadiska plnenia úloh pri ohrození štátu i za vojny.

Ďalej teritoriálny štáb v súčinnosti s Odborom obrany a bezpečnosti bude spolupracovať pri príprave materiálov pre jednotlivé ministerstvá SSR. Pri týchto zamestnaniach je počítaná účasť príslušníkov okruhu, ktorí bezprostredne budú riešiť spoločné úlohy. Nejasné úlohy budú riešené v Rade obrany SSR.

Prevedené zamestnania s jednotlivými ministerstvami pomôže vyjasniť a upresniť niektoré otázky, ktoré je treba plniť v prospech armády i celého národného hospodárstva počas vojny.

Mám za to, že jedine takýmto spôsobom môžeme splniť stanovené ciele vytýčené XIV. zjazdom KSČ a RMNO pri obranyschopnosti celej našej vlasti a zabezpečení nepretržitej bojovej a mobilizačnej pohotovosti.

Nechcem ďalej teoreticky rozoberať jednotlivé úlohy, ale chcel by som ukázať na možnú variantu prípravy teritoriálneho ŠN preto, že pre príslušníkov armády v súčasnej dobe je hlavná úloha = plné zvládnutie otázok bojovej a mobilizačnej pohotovosti na základe vydaných nových Smerníc pre uvádzanie vojsk do bojovej pohotovosti a tak splnenie rozkazu ministra národnej obrany. Preto je potrebné, aby teritoriálne štáby venovali otázkam zvládnutia bojovej pohotovosti maximálnu pozornosť.

Pre zovšeobecnenie poznatkov chcem sa podeliť s možnou formou riadenia teritoriálneho štábného nácviku a bol by som rád, keby čitatelia VM na môj článok reagovali a tak sme si vymenili navzájom zkušenosti.

VELITEESTVO :

Čj.:

SCHVALUJEM :

T A J N Ě

Výtlačok čís.:

Počet listov:

**ČASOVÝ A METODICKÝ PLÁN
PREVEDENIA ŠTÁBNEHO NÁCVIKU
DŇA.....**

I. T É M A :

„ČINNOST VELITEĽSTVA A ŠTÁBU TERITORIÁLNEHO VELENIA PRI PLNE-
NÍ ÚLOH ZVÝŠENEJ BOJOVEJ POHOTOVOSTI. PLNENIE ÚLOH PRI ČIASTOČNEJ
SKRYTEJ MOBILIZÁCIÍ A ČINNOST PRI PLNEJ BOJOVEJ POHOTOVOSTI“.

II. DOBA A MIESTO PREVEDENIA:

Dňa 1973 — budova veliteľstva okruhu, praktická činnosť v te-
réne (zhromaždišti).

III. ÚČASTNÍCI CVIČENIA:

Vyčlenení funkcionári do teritoriálneho štábu (bez doplnenia zo škôl).
Pri praktickej činnosti prevádzkový praporek a zabezpečovacie jednotky.

IV. UČEBNÉ CIELE a ÚLOHY:

a) Precvičiť jednotlivé oddelenia a zložky veliteľstva VVO v praktickej
činnosti pri vyhlásení „ZVÝŠENEJ BOJOVEJ POHOTOVOSTI“ v duchu Smernice
pre uvádzanie vojsk do bojovej a mobilizačnej pohotovosti.

b) Precvičiť a prakticky rozobrať úlohy pri „ČIASTOČNEJ SKRYTEJ MOBILI-
ZÁCIÍ“ a spracovať rozkaz (nariadenie) veliteľa okruhu pre podriadené štáby
a MVS.

c) Prakticky preveriť činnosť pri „ÚPLNEJ BOJOVEJ POHOTOVOSTI“ so za-
ujatím priestoru zhromaždišťa.

d) Preveriť spracované plány činnosti funkcionárov a metodiky práce štábu
a oddelení a tieto upresniť časovo i obsahovo podľa konkrétnych podmienok.

V. HRUBÝ ČASOVÝ PRIEBEH:

..... 1973:

	— pohotovosť k zahájeniu teritoriálneho štábu alebo nácviku —
hlásenie na informačnú skupinu
08,00	— vyhlásenie signálu „ZVÝŠENEJ BOJOVEJ POHOTOVOSTI“
09,00	— zhromaždenie náčelníkov na sále „A“ a upresnenie úloh —
upresní náčelník štábu
09,00—13.00	— metodický rozbor plnenia úloh „ZVÝŠENEJ BOJOVEJ POHO-
TOVOSTI“ na jednotlivých zložkách a oddeleniach
10,00	— vyhlásenie „ČIASTOČNEJ SKRYTEJ MOBILIZÁCIE“
13,00—09,00	— práca na oddeleniach
	— doklady na sále... a metodický rozbor jednotlivých úloh
vyplývajúcich zo „ZVÝŠENEJ BOJOVEJ POHOTOVOSTI“ a
„ČIASTOČNEJ SKRYTEJ MOBILIZÁCIE“

..... 1973:

0,500	— vyhlásenie bojového poplachu u veliteľstva VVO a zabezpe-
čovacích jednotiek
05,30—09,00	— zaujatie priestoru zhromaždišťa, upresnenie úloh a návrat do
posádky a zaujatie jednotlivých pracovísk v budove

- 09,00—13,00 — metodický rozbor plnenia úloh na zložkách
 13,00—16,00 — práca na oddeleniach
 — **doklady** na sále, metodický rozbor plnenia úloh vyplývajúcich z „PLNEJ BOJOVEJ POHOTOVOSTI“, časové upresnenie jednotlivých plánov činnosti náčelníkov oddelení a zložiek
 16,00—16,30 — **rozbor** štábného nácviku.

VI. METODIKA PREVEDENIA:

Pri riešení jednotlivých situácií pracovať na dokumentácii spracovanej pre bojovú a mobilizačnú pohotovosť na záložné priestory.

..... 1973:

- 07,00 — zaujatie jednotlivých pracovísk podľa predurčenia a prevere-
 nie spojenia
 07,15 — hlásenie pohotovosti jednotlivých oddelení a zložiek infor-
 mačnej skupine
 07,45 — hlásenie náčelníkovi štábu a dosiahnutí pohotovosti oddelení
 a zložiek
 08,00 — vyhlásenie „ZVÝŠENEJ BOJOVEJ POHOTOVOSTI“
 — rozbor vyrozumienia na jednotlivých oddeleniach a zložkách
 s dôrazom na zabezpečenie vyrozumienia vojakov z povolania,
 ktorí nemajú signalizačné zariadenie a ktorí bývajú mimo po-
 sádky — prevedú náčelníci oddelení a zložiek
 09,00 — zhromaždenie náčelníkov na sále „A“, upresnenie úloh vyplý-
 vajúcich z „ZVÝŠENEJ BOJOVEJ POHOTOVOSTI“ — vydá
 pokyny NŠ

= náčelník oper. oddelenia

- preverí preniknutie signálov všetkým útvarom a zariadeniam na teri-
 tóriu;
- zabezpečí opatrenia k sprísneniu ochrany a obrany budov veliteľstva
 okruhu i zabezpečovacích jednotiek;
- pripraví priestory pre ukrytie živej sily;
- v súčinnosti s náč. spojenia zabezpečí povolanie všetkých vojakov z pov.,
 ktorí sa nachádzajú na služobných cestách a dovolenkách;
- upresní bojové rozdelenie;
- vydá dokumentáciu hlavným funkcionárom k prestudovaniu;
- preverí záložné priestory a hlavné priestory veliteľského stanovišťa
 okruhu;
- návrh na kontrolné skupiny.

= náčelník org. mob. oddelenia

- prekontroluje a upresní MP;
- vydá mobilizačnú dokumentáciu k štúdiu hlavným funkcionárom a zlož-
 kám;
- vydá rozkazy pre „ČSM“ zväzkom a MVS;
- preverí opatrenia na úseku mob. priprav u zväzkov, KVS a MsVS;
- preverí nadviazanie súčinnosti KVS (MsVS) s dopl. vojskami;

- preverí mob. prípravu u zabezpečovacích jednotiek;
- organizuje met. prípravu príslušníkov OMO pre mobilizačnú činnosť (zistí u KVS — MsVS počty povolanej techniky a osôb);

= náčelník tank. a aut. oddelenia

- vyhodnotí technický stav vozidiel u zabezpečovacích jednotiek a podriadených vojsk;
- zabezpečí rýchle prevedenie opráv na nepojazdnej technike;
- pripraví techniku a materiál k rýchlemu vyvezeniu u podriadených vojsk,
- zabezpečí, aby u podriadených vojsk boli prijaté opatrenia k vykonaniu deformačných náterov;
- v súčinnosti s OMO zabezpečí dodanie techniky z NH náhradou za techniku, ktorá vyžaduje stredné a generálne opravy;

= náčelník spojenia

- zabezpečí aktivovanie akcie OP-24 s dôrazom na miesta velenia okruhu, zväzkov a KVS;
- v súčinnosti s oper. oddelením preverí spojenie k hlavnému a záložnému VS;

= náčelníci druhov vojsk a služieb

- preveria opatrenia vyplývajúce zo „ZVÝŠENEJ BOJOVEJ POHOTOVOSTI“ podľa odbornosti podriadených vojsk a hlásia mi, ako sú plnené jednotlivé úlohy i úlohy vyplývajúce z „ČSM“;

= všetci náčelníci

- zabezpečia rozdelenie dokumentácie k vyvezeniu a k likvidácii;
 - musia mať neustály prehľad o podriadených;
- 09,00—13,00 — metodický rozbor plnenia úloh „ZVÝŠENEJ BOJOVEJ POHOTOVOSTI“ na zložkách a oddeleniach podľa spracovaných plánov a metodík práce — vykonávajú náčelníci oddelení a zložiek;
- 09,30 — vydanie šifrovky náčelníka GŠ ČSLA k zabezpečeniu úloh vyplývajúcich zo „ZVÝŠENEJ BOJOVEJ POHOTOVOSTI“ a „ČSM“ — (viz príloha 6);
- vydanie šifrovky k zabezpečeniu a vykonaniu „ČSM“
- 10,30—13,00 — práca na oddeleniach, príprava jednotlivých podkladov pre náčelníkov oddelení a pre podriadené vojská;
- 13,00—14,00 — vysvetlenie zásad a ustanovení smerníc

= náčelník operačného oddelenia

- rozbor hlavných úloh, ktoré je treba splniť pri „ZvBoPo“ smerom k vlastnému štábu i k podriadeným štábom a vojskám;

= náčelník org. mob. oddelenia

- hlavné zásady činnosti u vojsk, MVS a na štábe VVO pri ZvBoPo v oblasti mob. a pri vyhlásení „ČSM“ a príprave dokladu VVO pre ROŠ;
- 14,00—16,00 — doklady na sále podľa spracovaných plánov činnosti pri ZvBoPo a v ČSM a časové zladenie úloh.

PORADIE: NOPS, NKO, NOO, NOMO, NOBP-ZV, NTAO, NSO, NŽV, NCHV,
NSprav., NVzO, NVPVO, NT-ZV

— d o k l a d y

= náčelník OPS

- morálne politický stav u vojsk a obyvateľstva;
- prijaté opatrenia k vysvetľovaniu medzinárodnej situácie; súčinnosť so straníckymi orgánmi;

= náčelník kádrového oddelenia

- kádrová situácia u vojsk, MVS a zariadení;

= náčelník oper. oddelenia

- ako prenikol signál „ZvBoPo“ k podriadeným zväzkom, útvarom a zariadeniam na teritóriu okruhu;
- ako bola zabezpečená výmena varianty pre signál „ZvBoPo“;
- návrh na zloženie kontrolnej komisie pre jednotlivé zväzky, útvary;
- ako bola doručená operačná dokumentácia a do ktorej doby sa vrátili kurieri;
- aký je stav záložných a hlavných priestorov veliteľských stanovišť u štábu „A“ a „O“ — systém spojenia;
- opatrenia k zvýšeniu účinnosti zabezpečenia bojovej činnosti;

= náčelník OMO

- aké opatrenia boli prevedené na VVO a u vojsk a MVS z hľadiska plnenia úloh „ZvBoPo“ s dôrazom na prípravu plnenia mobilizačných úloh;
- aké opatrenia boli vykonané po obdržaní nariadenia k „ČSM“;
- ako je zabezpečený informačný systém;

= náčelník OBP-ZV

- aká je situácia z hľadiska odvelenia jednotiek pre národné hospodárstvo a aké opatrenia boli prijaté pre ich stiahnutie;
- návrh na spôsob zamestnania podriadených útvarov;
- aké nariadenia boli vydané pre VVP;

= náčelník TAO

- aké opatrenia sú prevádzané pri príprave techniky (dekonzervácia dlhodobe uloženéj techniky);
- stav bojovej a dopravnej techniky a vyhodnotenie nepoužiteľnej techniky, ako to ovplyvňuje bojaskopnosť a návrh na riešenie situácie;
- prijaté opatrenia pre rýchle zakončenie opráv kolovej a pásovej techniky;
- situácia u TZ

= náčelník spojovacieho oddelenia

- zabezpečenie aktivovania spojenia v rámci akcie OP-2A a doba aktivovania u jednotlivých štábov, zväzkov, útvarov a zariadení;

- zabezpečenie spojenia na jednotlivých miestach velenia u štábu „A“ a „O“;
- opatrenia prevedené u spoj. praporu, spoj. strediska, v spojovacom sklade;
- stav bojovej techniky a vyhodnotenie nepoužiteľnej techniky, ako to ovplyvňuje bojaschopnosť a návrh na riešenie situácie;

= náčelník ženíjného vojska

- aké opatrenia boli prevedené u žen. pluku, žen. skladu;
- aké úlohy sú plánované splniť z hľadiska ženíjného zabezpečenia u vlastného štábu i u podriadených vojsk;
- stav bojovej techniky a vyhodnotenie nepoužiteľnej techniky, ako to ovplyvňuje bojaschopnosť a návrh na riešenie situácie;

= náčelník chemického vojska

- stav TRHS, činnosť radiačného strediska;
- aké opatrenia boli prevedené z hľadiska OPZHN u podriadených štábov a vo vlastnom štábe;
- stav bojovej techniky a vyhodnotenie nepoužiteľnej techniky, ako to ovplyvňuje bojaschopnosť a návrh na riešenie situácie;

= náčelník výbrojného oddelenia

- aké opatrenia boli prevedené u VZ z hľadiska zabezpečenia delostreleckým materiálom;
- aké opatrenia boli prevedené u podriadených vojsk z hľadiska zabezpečenia muníciou s dôrazom na delostrelecké útvary;
- stav bojovej techniky a vyhodnotenie nepoužiteľnej techniky, ako to ovplyvňuje bojaschopnosť a návrh na riešenie situácie;

= náčelník VPVO

- ako je zabezpečené pozorovanie vzdušného priestoru (aktivovanie hlásiek a pozorovateľov vzdušného priestoru v jednotlivých posádkách);
- aké opatrenia boli vykonané z hľadiska PVO;
- stav bojovej techniky a vyhodnotenie nepoužiteľnej techniky, ako to ovplyvňuje bojaschopnosť a návrh na riešenie situácie;

= náčelník týlu

- prijaté opatrenia u týlových útvarov a zariadení;
- stav týlového a materiálneho zabezpečenia;
- situácia u vojenských nemocníc (z hľadiska uvoľnenia lôžkových kapacít);
- aký bude stav ubytovania jednotiek po prevedenej čiastočnej skrytej mobilizácii a čo je nutné riešiť;
- previerka zdrojov pitnej vody;
- hygienicko-epidemiologická situácia;

Na základe dokladov a konkrétnej situácie veliteľ, prípadne náčelník štábu upresní jednotlivé úlohy. Dôraz položí na časové i obsahové zladenie plánov činnosti jednotlivých náčelníkov.

..... 1973

- 05,00 — vyhlásenie bojového poplachu u veliteľstva VVO a zabezpečovacích jednotiek (viď prílohy 1, 2 a 3)
— operačný čas 05.00;
- 05,30—09,00 — upresnenie činnosti v priestore zhromaždišťa, kde hlavný dôraz položiť na vydanie úloh pre ďalšiu činnosť (upresnenie kontrolnej činnosti), prekontrolovanie otázok zabezpečenia bojovej činnosti, zabezpečenia spojenia;
— rozkaz pre ďalšiu činnosť (príloha 4);
- 09,00 — zaujatie jednotlivých pracovísk a hlásenie pohotovosti informačnej skupine;
- 09,00—12,00 — práce na oddeleniach a metodický rozbor plnenia úloh pri bojovom poplachu až do Č+13 hod.;
— príprava podkladov pre náčelníkov oddelení a zložiek na odpoľudňajší doklad;
— praktická kontrola plnenia úloh mobilizačných pracovísk u zabezpečovacích jednotiek; kontrolná skupina v zložení podľa návrhu NŠ [OMO-3, oper-1, TAO-2, týl-2]
- 13,00—16,00 — **doklady** na sále (v ruštině) a metodický rozbor jednotlivých úloh (podľa rozhodnutia veliteľa časť dokladov prijme NŠ na sále);
— spoj., žen., chem., VzO, PVO, NFO, služba vojsk;

= náčelník OPS

- morálne politický stav obyvateľstva;
- morálne politický stav mob. vojsk;
- súčinnosť s územnými straníckymi orgánmi;
- kultúrne politický aparát;
- prijaté opatrenia;

= náčelník OMO

- hlavné úlohy OMO; org. práce pri riadení mob.; informačný systém; situácia u vojsk a MVS;
- ako bolo zabezpečené vyrozumienie a povolanie mobilizačných záloh;
- % nastúpených záloh v P+12 hod.;
- priebeh mobilizácie — rozviesť podľa zväzkov a útvarov,
- aké kontrolné skupiny boli vyslané zo štábu okruhu;

= náčelník KO

- vyhodnotiť kvalitu veliteľského zboru (s dôrazom na zväzky);
- vyhodnotiť prebytky D+Pr

= náčelník oper. oddelenia

- úlohy vojsk okruhu po zmobilizovaní a zabezpečenie plnenia stanoveného úkolu;

= náčelník tank. a aut. oddelenia

- stav u TZ; počty vyvezenia tankov podľa jednotlivých doplnkov;
- technické zabezpečenie u podriadených zväzkov a útvarov;
- stav plnenia úloh v sklade;

= náčelník sprav. oddelenia

- najnovšie zprávy o nepriateľovi a jeho vplyv na plnenie úloh;
- situácia u prieskumných jednotiek;

= náčelník týlu

- priebeh plnenia úloh u týlových útvarov a zariadení;
- redislokácia vojenských nemocníc;
- spôsob výdaja a vývozu jednotlivých druhov materiálu;
- časové vymedzenie doby nakladania materiálu na dopravné prostriedky ab;
- materiálne a zdravotnícke zabezpečenie;

= náčelník OBP

- systém a spôsob prevádzkania bojového stmelenia 1. etapy a aká pomoc bude poskytnutá zo strany okruhu k podriadeným štábam a vojskám;
- situácia u VVP;

= náčelník spojenia

- stav spojenia — linkové, rádiové;
- priebeh mobilizácie u priamo podriadených útvarov;

= náčelník ženijného vojska

- priebeh mobilizácie u ženijného pluku;
- stav prípravy plnenia úloh v sklade;
- návrh opatrení pre ženijné zabezpečenie teritória;

= náčelník chemického vojska

- stav TRHS a letiek vzdušného a radiačného prieskumu;
- % zmobilizovania;

= náčelník výbrojeného oddelenia

- stav zmobilizovania u výstrojnej základne a k plneniu úloh jednotlivých pobočiek;
- výdaj a vývoz munície;

= náčelník PVO

- vzdušná situácia — všeobecná;
- prostriedky protivzdušnej obrany;
- stav pripravenosti protiletadlových jednotiek;

= náčelník finančného oddelenia

- spôsob zabezpečenia a plnenia úloh finančnou službou;
- prechod z mierového finančného zabezpečenia na vojnové;

= skupina služby vojsk

- situácia v jednotlivých posádkach;
- ochrana a obrana dôležitých objektov a zabezpečenie strážnej a dozornej služby v jednotlivých posádkach — vrátane budovy okruhu.

Podľa potreby veliteľ, prípadne náčelník štábu nechá si doložiť stav od ostatných náčelníkov a skupín.

Prílohy:

1. NARIADENIE stálemu operačnému dozornému VVO pre vyhlásenie bojového poplachu
2. NARIADENIE dozornému kasáreň SNP pre vyhlásenie bojového poplachu
3. NARIADENIE dozornému spojovacej letky pre vyhlásenie bojového poplachu
4. NARIADENIE pre ukončenie činnosti v priestore zhromaždišťa
5. ŠIFROVKA náčelníka generálneho štábu ČSLA
6. ŠIFROVKA náčelníka generálneho štábu ČSLA
7. ŠIFROVKA náčelníka spravodajskej správy GŠ

NÁČELNÍK ŠTÁBU VÝCHODNÉHO VOJ. OKRUHU
generálmajor X. Y.